

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 10 frt.
Fél évre . . . 5 frt.

Kisiparosok, közintézetek, hivatalnokok, községek, tanítók és közlegények részére a lap ára egész évre 4 frt, fél évre 2 frt.

Magyar egyleteknek és társulatoknak a lap egész éven át ingyen megy.

BÉCSI KÖZLÖNY

Postatakarékpénztári száma:

820.094. szám.

(Az osztrák tartományok részére.)

Megjelen havonként kétszer.

A lap címe ezelőtt: „Magyar-német bécsi újság — Ungarische-deutsche Wiener Zeitung” volt.

Lapunk kitüntetés nyert: Bécsben 1890. Aradon 1890. Temesvárott 1891.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs, II. Kaiser Josefstrasse 23. — Szerkesztő és tulajdonos: Darvas Aladár.

Egy püspök a magyarnyelvről.

Bubics Zsigmond, a kassai püspök egy pásztorlevelet intézett újév napján egyházmegyéje papságához, melyben a magyar nyelv ápolását és terjesztését ajánlja. E főpapi levél igen lelkesítő és tanulságos és érdekesnek tartjuk ennek egy részét közölni.

Főpásztori működésemnek egyik teendője az, hogy évenként bejárjam egyházmegyéim egy-egy részét, hogy híveim között bérmálás szentségét kiosztanom. A mikor e vidékeket bejárjam, felmerültek emlékezetemben hazánk multjának azon dicső napjai, melyek e vidékeken minden helységet, minden templomot, minden emléket, a multból fennmaradt minden romot reánk magyarokra különösen emlékeztetnek; eszembe jutottak őseink, kik saját vérrükkel védelmezték meg minden talpalatnyi földet és későbbiek voltak életüket áldozni, semhogy hazánk területéből bármit is ellenséges kézre kerülni engedjenek.

És a midőn megfordultam azon számos, magyar nevű községben, a mikor hallám azokat a régi zamatos hangzású magyar neveket, melyeket e vidéken élő családok viselnek, és azt tapasztaltam, hogy e községek lakossága nem érti nyelvünket, hogy e magyar hangzású családi nevek viselői nem magyarul zengik az Isten dicsőségét, hogy a vidékeken Magyarországról, a mi édes hazánkról csak annyit tud a nép, hogy

ő is ezen hazának polgára, de nem érti annak nyelvét, annak édes anyai beszédét; akkor átjárta lelkemet a keserűség, és azon szent fogadást tettem magamban, hogy a mennyire ez püspöki hivatással megegyezik, hogy a mennyiben nekem, mint nem csupán püspöknek, hanem törvényeink, alkotmányunk értelmében a magyar állam egyik hivatott órének és törvényhozójának lehet és kell, arra fogok törekedni, hogy ez állapot jobbra forduljon.

Tudom, Tisztelendő Testvérek, hogy erre hatni, ezt keresztülvinni, első sorban az államnak feladata és kötelessége; az államnak, mely közegei a tanítók, a nép nevelői által hat arra, hogy a magyar állam népe ne csak névre, hanem érzületére is, nyelvre nézve is magyar legyen. Ebből kifolyólag első sorban az iskola azon hely, a hol ezt a nagy eszmét megvalósítani, ezt a nagy kötelességet teljesíteni kell. Am Tisztelendő Testvérek, ha nem csupán a törvény betűjét keressük, hanem be akarunk hatni annak szellemébe, akkor e kötelességből ki kell vennünk nekünk is a minket megillető részt.

Nem akarom a politikát a templomba bevinni ott annak nincsen helye, de annyit mint magyar püspöknek magyar törvényhozónak kötelességem szem előtt tartani, hogy a gondjaira bízott hívek ne csak vallásos emberré, de tisztességes, jóra való honpolgárokká is nevelhessék. Ez ország, melyet Isten nekünk földi vándorlásunk számára ki-

tűzött, Magyarország, kell tehát, hogy népe is magyar legyen, érzésében, gondolkodásában, nyelvében egyaránt. Mert hiszen emberek mindig fogják lakni a hármaz bércz és négy folyó hazáját, de e haza csak addig lesz magyar, míg magyar nép lakik benne; nemzetünk csak addig fog itt uralkodni, míg szívben és nyelvben magyar lesz; felséges királyunk csak úgy érezheti magát és trónját biztosan és szilárdan, míg egy számban erős és érzelemben hűséges magyar nép tanyázik a Kárpátoktól az adriáig. És ne mondjátok nekem, hogy ez a multban sem volt így, s hogy ez az ország mégis Magyarország maradt; mert mások voltak a viszonyok a multban, mások a jelenben, mikor az államok nyelv és nemzetiségek csoportosulása szerint alakulnak, Nekünk kiváló kötelességünk a jelenben helyreütni a mult mulasztásait. De ne értsetek félre Tisztelendő Testvérek! nem azt akarom én mondani, hogy a gondjainkra bízott hívek anyanyelvét elvegyük, hanem csak azt, hogy szerezzük meg az állam nyelvén az őt megillető jogokat, hogy a nemzet egységes és élt által erős és hatalmas legyen.

A mennyire tehát tehetségünkben áll, Tisztelendő Testvérek, pótolnunk kell a mult idők mulasztásait. A jelen év folyamán egyházmegyéim összes plébániáiról összeállított törzskönyv igen sok megszerveződés tanulságot szolgáltatott nekem. Elszomorodtam azon midőn azt olvastam ki a beküldött kimu-

tatásokból, hogy míg egyrészt tót ajku híveink majd mindenütt élveznek oktatást saját anyanyelvükön, addig a magyar ajkuk még ott sem vétetnek mindig tekintetbe, ahol többségben vannak s így természetesen még kevésbé ott, a hol kisebbségben vannak. Gondom lesz rá, hogy idővel mindazon hiányok megorvosolassanak, a melyeknek létezéséről engem egyházmegyéimnek ez a törzskönyv felvilágosított. Tudom, hogy az életbe léptetendő változások előkészítésére idő kell, ezért adok is reá időt nektek és felszólítalak, hogy a folyó évi szeptember végéig tegyen nekem jelentést minden plébános arra nézve, mit lehetne tenni az ő plébániája területén, hogy az isteni tisztelet rendje oly képen módosíttassék, hogy magyar ajku híveink is élvezhessék az Isten igyét és saját nyelvükön zenghessék az Ur dicsőretét.

A templom és iskola legyen tehát az a hely, Tisztelendő Testvérek, ahol ti ezental nemcsak a hívek lelki életét szolgáljátok, de szolgáljátok egyszersmind édes hazánk érdekeit is.

A chicagói kiállítás.

A chicagói kiállítás érdekében nagyszabású tevékenységet fejt ki a rendezőség. A hivatalos sajtó- és tudakozó iroda mult évi november hóban a kiállítástról 253.566 nyomtatványt küldött szét, azaz hétköznapi naponként 9762 példányt. Szétküldött

A hitel.

(Kivonat Sasvári Armin a budapesti kereskedelmi muzeum titkárnak „A tudakozó irodáról” szóló tanulmányuti jelentéséből.)
(Folytatás.)

Az európai kontinens legnagyobb tudakozó irodája kétségkívül a Schimelpfeng-féle. A kereskedők, kiket megkérdeztem, ezt az intézményt egyhangulag sokkal magasabba helyezik a többi vállalatoknál. Ez a tudakozó iroda nem vállalat, hanem intézmény, mely alaposan megfontolt elvek nyomán indult.

A jó tudakozó irodára első sorban nem a hitelnyújtónak, hanem a hitelkeresőnek van szüksége.

A becsületes kereskedő, aki észreveszi, hogy irigy versenytársak rágalmazzák, vagy könnyelmű, felületes chercheur-ök tulozzák az ő pillanatnyi zavarát, hol védekezzen a láthatatlan ellenség ellen? Kit hívjon fel tanúnak, mikor összetévesztik őt egy hasonló nevű szédelgővel? Kinek az ajánlatát kérje ki, midőn hosszú évek tapasztalataira, a maga ügyességére és kipróbált szakértelmére támaszkodva egy szerencsés conceptiójú vállalatba kezd és mint kezdő — a személyhitel hiányos szervezete miatt — nem bír hitelt kapni? Az alakuló olesó személyhitel-egyletek betevői micsoda alapon valósítsák meg üdvös tervüket, a személyhitel-keresők viszonyai felől hol szerezzenek alapos tájékozást?

Magyarországon — ahol most indul igazán fejlődésnek az ipar és a kereskedelem — a sok kezdő miképen szerezzen a külföldről olesó hitelt, jó munkagépeket, ha közéjük és a külföldi ipar közé oda nem áll egy megbízható

tudakozó iroda, mely ő róluk tájékoztatja a külföldit, őket pedig a külföldi felől? Nincs-e feltétlenül szükségünk olyan autonóm tudakozó irodára, melynek hazai személyzete alaposan ismeri a honi viszonyokat és szoros kapcsolatban áll egy nagy és tekintélyes külföldi irodával, amely az ittenit szervezi, patronizálja és a kölcsönös tapasztalatok kieserélésével emennek is magának is szolgálatokat tesz?

Hitelt keresnek nálunk: az egyesek és telkeresőül lép fel — a beruházások, az import és az igényelt szellemi tőke tekintetében — az egész ország.

Az egyes hitelkeresők tekintetében az amerikai Egyesült Államok kereskedői igen czélszerű elvet kezdenek alkalmazni: maguk szolgálatják az adatokat valamely jól szervezett tudakozó irodának, amelynek előterjesztik a mérlegeiket. A becsületes kereskedő, aki nem fél a nyilvánosságtól, ezt szívesen teszi és csak magának használ. És ha ez a szokás általánossá válnék, a szédelgő czég már azzal is fölkeltené a gyanút, hogy ehhez a szokáshoz nem alkalmazkodik. És a szédelgő czégek ártalmatlanná tétele az egészséges és becsületes kereskedelemre a legnagyobb jótétemény. Az, hogy az illető czég díjat fizessen, ki van zárva; a jó tudakozó iroda az értesítést nem a tudakolt, hanem a tudakozó czéggel fizeteti.

Azt mondani is felesleges, hogy az érdekeltek által szolgáltatott adatok csak a nyersanyagot képezik, melyet a tudakozó iroda ügyszólván kikészít: az adatokat ellenőrzi.

Ezt az ellenőrzést két tényező gyakorolja: a tudakozó iroda hivatás-szerű levelezője és a kereskedő-világ.

Lássuk először is a hivatásszerű levelezőt.

Ennek feladata figyelemmel kísérni városának vagy kerületének piaci és üzleti viszonyait; kipuhatolni, hogy az egyes kereskedők üzletmenete milyen; óvatolásoknál és csődöknél kikárosodnak érzékenyen; elemi csapások és más katasztrófák mennyiben érintik és fordulnak elő olyan mozzanatok, melyek a hitelnyújtót óvatosságra készítik; jelentik, hogy a netáni „pánik” nem-e indokolatlan, nem-e áll a hitelnyújtónak érdekében a jó vevőt pillanatnyi muló jellegű zavarában támogatni és a meg nem érdemelt bukás elhárítása által a jó fogyasztót magának megtartani, idéltlen szigor mellőzése által önmagát nem károsítani.

Ilyen fizetett levelezőt — akinek lehetőleg páratlanok, a versenytársak viszállyain kívül állónak kell lennie, aki nem szabad hogy mint ügynök vagy mint bizományos érdekelve legyen — csak nagyobb tudakozó iroda tarthat, amelynek ügyforgalma széles körre terjed ki, amely évente elég hitelértékesítést „fogyaszt”, ugy hogy egy levelező tartása üzleti szempontból kifizethesse magát, vagy legalább ugy, hogy a levelező — bővebb mellékkeresetet találván — a tudakozó irodának adott jelentéseire sulyt fektessen.

A levelező feladata meg lesz könnyítve az által, hogy — főnöke sűrűn fordulván hozzá kérdéseivel — neki is többször nyilik alkalm a egyes czégeket mindig újból és újból megfigyelni, azok viszonyai felől az intézetet mindig á jour tartani, netán beállott változásokot rövid idő multával jelezni.

Az ellenőrzés második tényezője a kereskedelmi világ.

A tudakozó iroda, ha még oly kitűnő levelezők felett rendelkezik is, ezek értesítéseivel nem érheti be.

Bizonyos közgazdasági események visszahatását az egyes kereskedők viszonyaira a kereskedők fogják legjobban megérezni; ők tudják legjobban, hogy válságos helyzet közepette ki csüggedt és sápadt és ki tudott hideg vérrrel, lélekjelenléttel, élelmességgel küzdeni a nehézségek ellen, ki tudott valamely kinalkozó előnyt ügyesen kiaknázni, egy kedvező konjunkturát, egy genialis találmányt biztos kézzel értékesíteni.

A kereskedő, aki a maga tapasztalatait megírja a tudakozó irodának, ne higgye, hogy ő egy vállalatnak tesz szívességet, hanem gondolja meg, hogy egy közhasznú intézmény szolgálatába szegődik egy intézménynek, mely voltaképpen „a kereskedelmi tapasztalatok nagy levélhordója”.

A Schimelpfeng iroda egyik leggyakrabban használt levélmintája körülbelül így hangzik: „Tisztelt N. ur! Négy hónappal ezelőtt kedvező értesítést adtunk Önnek X. urról; legyen szives velünk tudatni, hogy értesítésünk bevált-e?”

N. ur vagy jó tapasztalatokat tett X. urral és akkor ezt a jó vevőt nem engedí elhalászni, vagy nem kapta meg a pénzt és ezt nem akarja elárulni, nehogy X. ur — hitele megrontása által — még válságos helyzetbe jusson.

N. ur tehát nem felel az irodának Erre a következő levelet kapja:

„Bocsánatot kérünk, hogy X. ügyfelünk érdekében újból alkalmatlanko-

nevezetesen 199.267 angol, 3549 német, 3582 spanyol, 2550 francia, 1040 portugall, 1144 svéd, 899 dán, 214 olasz és 100 holland nyelvű nyomtatványt, továbbá 24.257 nyomtatott képet a kiállítási épületekről és 2678 könyvművet képet a gépcarnokról. A kiállítási sajtóiroda közléseiből a következő érdekesebb részleteket említjük fel:

Edison Tamás a villamossági csarnokban 35.000 lábnyi területet kért és a villamossági osztály főnöke Baret ur előtt úgy nyilatkozott, hogy ez a kiállítás az ő pályájának mintegy zárkővét fogja képezni. A legújabb találmányok egész sorozatát szándékozik bemutatni, mely, ugymond, az egész világot bámulatra fogja gerjeszteni. Ezen találmányok egyike egy motor, melyet bármely vasuti mozdonyhoz lehet kapcsolni és amely azt eredményezné, hogy a legnagyobb sebesség, mely a gőzerő mellett óránként 60 angol mérföld volt, 100 mérföldre fokoztatnék. A vontatáshoz szükséges erőt a gépházból a vágányok fogják a motorhoz vezetni.

Az Egyesült Államok mezőgazdasági kormánya az Egyesült Államokban előforduló élvezhető gombákból gyűjteményt fog rendezni, mely 200 gombafajt fog feltüntetni; beszerez továbbá egy teljes gyűjteményt a köztársaság területén nyírt összes gypjunemből.

Ohio állam a kiállítás számára térképet készített, mely az állam talajviszonyait tünteti fel; a kiállítás teljessége érdekében mezőgazdasági terményekre és állatokra nagyobb díjakat tűz ki. Az állam faunájából 320 kitömött példányt fognak bemutatni.

Az erdészeti csarnok külső oszlopzata faoszlopokból fog állani és a mezőgazdasági és erdészeti csoport főnöke megkereste a köztársaság összes államainak kormányait, hogy mindegyikük szolgáltasson erre

a célra 3—3 fatörzset az illető államból olyformán, hogy a csarnok oszlopaiban az Unio minden faneme legyen képviselve.

A bányászati csarnok építéséhez 750 tonna vasat és aczelt használnak.

Az American Society of Mechanical Engineers bizottságot küldött ki, mely mérnöki készülékeket fog szerkeszteni. A bizottság tagjai közt van Chas. G. Emery, aki a philadelphiai kiállításon a gőzkazánpróbákat vezette a Thurston R. H. tanár, aki az 1873-iki bécsi kiállításon mint amerikai biztos működött.

A chicagói biztosító társulatok egy épületet akarnak kiállítani, mely a tűzmentes építmények új módszereit és a tűzveszély esetében való kirakodás módszereit fogja feltüntetni.

John Mc. Adam et Co. brooklyni cég a hajóösszeültetések elhárítására szolgáló készüléket jelentett be. A cég kis gőzhajóval operál, hogy bemutassa a készüléket, mely a gőzhajókat legsebesebb menetközben hirtelen megállítja. A gőzhajót a Michigan-tavon fogják bemutatni.

A chicagói papír-iparosok klubja, melyhez Indiana, Illinois, Michigan és Wisconsin államok papírgyárosai is tartoznak, egy csarnokot építenek, melyben feltüntetik az összes papírnemek gyártását a gyártás minden fázisában. A csarnokban előállított legjobb minőségű papírra kiállítási híreket fognak nyomtatni.

A délafrikai fokföld egyik nagy részvénytársulata (De Beers Consolidated Mines Company) gyémántkiállítást fog rendezni, a hol feltünteti, hogy milyen procedurákon megy át a gyémánt, mielőtt az ékszerészhez jut. Feltünteti a gyémánt-tartalmu kékcs zöldszerű anyagát, a föld mosására használt forgatható gépet, a kövek metszését, kőszőrülését és simítását. Bemutatnak továbbá

egy kristálytömeget, mely a kimberley-bányákban 1870 óta termelt gyémánt összesített mennyiségét és súlyát fogja feltüntetni. Erre a kiállításra a Fokföld kormánya 25.000 dollárt és a De Beers-társulat szintén 25.000 dollárt ajánlott fel.

Magyarok egylete Bécsben.

Az a rendkívüli közöny, mely ilyesztő módon lepi el a bécsi magyaros szellemet, megint élő példával bizonyult be az egylet január havi rendes közgyűlése alkalmával, mert a beiratkozott négyszáz tagnak alig volt ott tizedrészenél több.

Ez a határtalan közöny már a rendesnél is aggasztóbb és akaratlan is gondolkodóba ejti az egylet vezetőit, hogy vajjon mit lehetne, mit kellene tenni a bécsi magyarok éberségének fentartása czéljából.

Sokan azt mondják, hogy az egylet nem nyújt a tagjainak semmit. A tag fizet és mehet. Az egylet olvasóterme és irodája csak 1—2 órán át van nyitva és ez nem elég a rendes forgalomra. A tagok rendszeres összejöveteléről, érintkezéséről, találkozásáról és együttléteiről gondoskodva nincs, legfeljebb 1—2 multság alkalmával. Így aztán a tagok nem tudják hogy miért fizetnek.

És ebben van valami. Mert igaz ugyan, hogy az egylet az ő czéljai közé felvette a szűkölködő honfitársak segélyezését, de ez az alapszabályokban is a 3-ik pontot képezi, így tehát csak harmadrendű tényezőt képezhet, nem pedig főlényegyet, mert az első két pont:

a) »A magyar nemzeti érület és a magyar nyelv ápolása.«

b) »A Bécsben tartozkodó magyarok közötti társasélet előmozdítása« ugyszólván alig jutott érvényre. Pedig csakis e kettő fejlesztése által lehet a magyar ügynek szolgálatot tenni és a tagokat kielégíteni, együtt

tartani és gyarapítani. És nem volna nehéz feladat e két pontot is nagyobb figyelemben részesíteni, mert az egylet vezetése ugyancsak ügyes és derék férfiak kezeiben van, akik tudnak lelkesülni e szép és nemes ügyért és szívesen fáradoznak az egylet érdekében.

Most meg attól félünk, hogy a tagsági díjnak 4 frtról 5 frtra való felemelése még inkább meg fogja nehezíteni a dolog menetét, mert az adófelemelés soha se szokott szíves fogadtatásban részesülni. Az egylet pénztárnoka dr. Kálmán Mór helyes okadatulással adta elő a felemelésre vonatkozó javaslatát és az ő működési körének szempontjából igazolva volt előterjesztése, de bármily czélszerű és helyes ez intézkedés pénzügyi szempontból, mégis neheztelő körülmény a tagok szaporodására nézve, mert ha találkozni is sokan, akik a 4 frt helyett az ötöt is szívesen megfizetik, többen vannak talán, a kik a négyet se fizették szívesen.

Az egylet közgyűlése január 24-én volt megtartva a »Hotel de France« termében. A napirend a következő 8 pontból állott: 1. Évi jelentés és számadás helybenhagyása. 2. Felügyelő-bizottsági jelentés jóváhagyása. 3. Választmányi tagok választása. 4. Felügyelő-bizottság választása. 5. A közgyűlési jegyzőkönyv 2 hitelesítőjének és 6. a választott bíróság 5 tagjának megválasztása. 7. Tagilleték megállapítása. 8. A tagok által beadott indítványok tárgyalása.

Az évi jelentéshez — melyet lapunk mult számában közöltünk, — Pilcz Mór tett néhány észrevételt, ezek azonban csak alaki dolgokra vonatkoztak, egyébként a jelentés egyhangulag tudomásul vétetett és a választmánynak a felmentvény megadatott.

A kisorsolt 9 választmányi tag nagyobbbrészt újból meg lett választva, ép így megmaradtak a mult évi

dunk Önnél, de figyelmeztetjük, hogy négy hónappal ezelőtt éppen Z. ur volt szíves nekünk X. urról azt az alapos tudósítást küldeni, amely Önnel oly jó szolgálatot tett.*

N. ur makacsul hallgat: »Örülök, hogy Z. ur az én bolondom volt, de én nem leszek Z. ur bolondja.«

Most a Sch.-féle tudakozó iroda ezt írja N. urnak:

»Miután Uraságod rendszeresen vonakodik a kereskedői solidaritás nevében Önhöz intézett kérdéseinkre felelni, ezennel értesítjük, hogy bérlelőnk jegyzékéből töröljük, bérleti jegyeit pedig visszaváltjuk.«

Igy járt többek közt egy nagy budapesti gőzmalom, mely a visszkérdésekre azt szokta felelni, hogy: »Tudakozó irodáknak elvből nem adunk értesítéseket.«

Az ilyen összeültetések a legtöbb esetben azzal végződnek, hogy a konok N. ur bűnbánólag visszatér. A fentjelzett budapesti gőzmalom szinte belátta, hogy megbízható tudakozó irodának bátran adhat értesítéseket egy elsőrangú cég is.

A jó tudakozó iroda első feladata az, hogy tömegesen szerezzé be az értesítéseket, mert enélkül nem működhetik kellő eredménnyel. Az osztrák törvényhozás a tudakozó irodák határkörének korlátai tekintetében olyan fel-fogást vall, mely jogos lehet a zugirodák tekintetében. de czélszerűtlen a jó irodákkal szemben. Így pl. Ausztriában »nem-kereskedő«-ról nem szabad értesítést adni. Ki a »nem-kereskedő?« Talán az iparos, aki hitelre vásárol nyersanyagot, vagy munkagépet? A theoria esetleg be fogja bizonyítani róla, hogy »nem-kereskedő«; de a

gyáros és a bőrkereskedő joggal megköveteli a tudakozó irodától, hogy ezen iparos viszonyairól tájékozassa.

A mi speciális viszonyaink közt a termelők ezrei maguk foglalognak terményeik értékesítésével. Egyszer egy évben teszik, tehát »nem-kereskedők«.

Az értesítéseknek tehát három kutterforrása van: 1. az érdeklött cégek által beküldött alapvető kimutatások vagy helyreigazítások, 2. a fizetett levelezők tudósításai, 3. a kereskedők visszajelentései. Mindezek csak nyersanyagot szolgáltatnak, melyet ki kell egészíteni.

A három felől érkezett adatokat egybe kell vetni, ki kell kiszűrni a felesleges vagy lényegtelen adatot, ki kell domborítani azt a körülményt, mely az adott esetben, a tudakozó cég speciális kérdése folytán, döntő súlyal bír; ki kell emelni hol azt: van-e anyagi fedezet, hol meg a jellemet, hol meg a kereskedői ügyességet, aszerint amint hitelműveletről, bizományosi vagy ügynöki megbízásról van szó.

A kereskedő, aki a tudakozó iroda diskrecziójában és lelkiismeretességében bízhatik, őszintén és szabatosan fogja fölvetni a kérdést és akkor a központi tisztviselő — aki tapasztalt egyén — a levelezőhöz is nem sablonos ürlapot, hanem szakszerűen, szabatosan formulázott kérdést fog intézni.

A kérdések gondos formulázása, a válaszok alapos egybevetése, szigoru megbírlása, szakszerű méltatása, a levéltári anyag észszerű felhasználása (az elavult adatok mellőzése), továbbá a hírlapokban, hivatalos jelentésekben és cégjegyzékekben közzétett anyaggyűjtése és megrostálása, a közzéadásai szaklapok adatainak kritikai érté-

kesítése képezi a központi tisztviselők feladatát.

Nem közönséges iskolázottság kell ehhez és ezért a jó tudakozó iroda a központi »szerkesztő« személyzetét és a fiókok főnökeit — akiknek kezeibe ő a maga reputációját teszi le és akiknek ügyetlensége, könnyelműsége, figyelmetlensége, indiskrecziója vagy épen a megvesztegethetősége az ügyfeleknek kiszámíthatatlan anyagi kárt, intézetének még nagyobb morális bajt okozhat, — nagy óvatossággal válogatja meg és úgy fizeti meg, hogy azok az állásokat »carrière«-nek tekintsék, melyet pillanatnyi előny kedvéért kockáztatni eszük ágába se jusson.

De az intézet érzi is a rá nehezedő felelősség súlyát. Nem kevesebb, mint 125 pontra terjednek az utasítások, melyekhez az állandó levelező alkalmazkodni tartozik. De a tulajdonos ezzel nem éri be, hanem a felhalmozott tapasztalatok alapján a lefolyt nyáron gyökeresen átdolgozta ezeket az utasításokat. Többek közt azt akarja kimondani, hogy a hitelképesség rendszerint ne fejeztessék ki számokban, hanem a tudósítás úgy legyen szerkesztve, hogy a tudakozó cég megítélhesse, vajjon — a maga speciális vérmérséke, tökeereje, tulnag vagy csekély árukészlete, forgalomhajtás, vagy óvatos üzleti eljárása szempontjából — mennyire mehet a hitelnyújtásban. Hiszen a czélja nemcsak az, hogy »asszekurálva« legyen minden veszteség ellen, hanem inkább az, hogy egy üzletet, ha némi kockázattal jár is, nyomós ok nélkül el ne szalaszson.

És ebben a tekintetben konzultánsaink — hivatalos jellegűknél fogva — a negatív irányban való erkölcsi

felelősséget jobban érzik, mint azt a felelősséget, mely egy ok nélkül elszalasztott üzletből hárul rájuk. Rájuk nézve, miután pl. Várnában minden kereskedő könnyen tudhatja meg, hogy ki adott róla kedvezőtlen értesítést — igen néha dolog is valakit szédelőnek bélyegezni.

Effektív konzultáshoz a tudakozó cég azért szeret fordulni, mert méltán bízik a konzul hozzáférhetlenségében és abban, hogy a konzul vagy maga szerzi az értesítést, vagy megbízható egyénnel szerzettet be. De a választott konzultól a fél gyakran kér olyan értesítést, a mely ellenkezik ennek üzleti érdekével és ez nem előny.

Kereskedőink gyakran zugolódnak a hivatalos értesítések »drágasága« felett. De ez a drágaság relatív.

A Schimelpfeng-féle intézet bizonyos tekintetében nyilvános jelleggel bír, mert eddig több mint harmincz nagy társasággal (közkereseti társulat és országos ipartestületek) szerződést kötött, mely szerint aláveti magát ezek ellenőrzésének annak fejében, hogy ezek az intézetet ajánlják a tagjainak.

Sőt egyik értekezésében Schimelpfeng azt az eszmét pendítette meg, hogy az állam annak a tudakozó irodának, melynek berendezését és tervezését megvizsgálta, (a levéltár tartalma természetesen titok maradna!) adjon nyílt ajánlatot a belföldi kereskedőkhöz, bizza rá a külföldről való hitelrészletek beszerzését, utasítsa a konzulokat hogy szoritkozzanak a kérdéses iroda levelezőinek ajánlatba hozatalára és állandó szemmel tartására, esetleg a tisztviselőiknek engedjék meg az iroda részére való levelezést, a hozzájuk érkező tudakozódásokat pedig tegyék

felügyelő bizottsági tagok és a jegyzőkönyv hitelesítői is.

A választott bíróság öt tagjának megválasztása után következett dr. Kálmán Mór pénztárnoknak előterjesztése a tagsági díj felemelésére nézve, mely némi nézeteltérésre adott okot, végül szótöbbséggel elfogadtattat azzal a megjegyzéssel, hogy

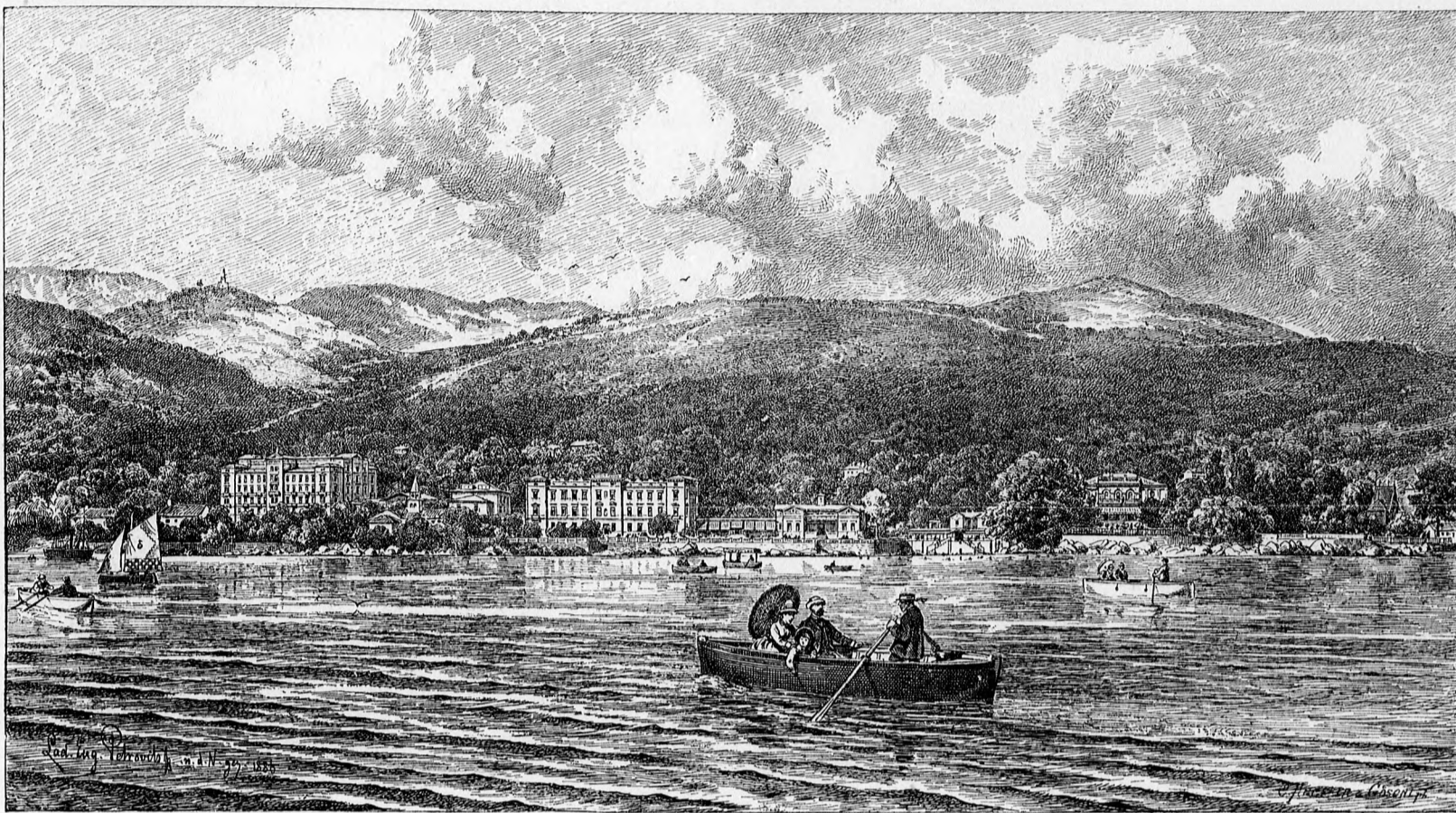
az 5 forint két részletben is törleszthető.

Végül két indítvány tétetett. Az egyiket dr. Fried Emil tette és a tagsági díjnak 12 frtra való felemelését és az egyesületnek klubba való átalakítását indítványozta. Azonban indítványa nem fogadtatott el. A második indítványt Fodor tette

egy 1000 frtos segélyalap létesítésére nézve, mely azon módosítással fogadtatott el, hogy az egyesület a jövőben első sorban a rendes kiadásokat fogja fedezni, a fennmaradt összeg felét segélyezésre, a másik felét pedig az 1000 frtos alap képzésére gyűjti.

A közgyűlés végén dr. Kálmán Mór indítványára dr. Beregszászy

Gyulának rendkívüli és utolérhetetlen buzgóságáért a közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, azután dr. Beregszászy Gyulát éltetve távoztak a teremből.

Abbazia.

Fiumei élet.

(D.) Három napig voltam Fiumében. Ez a három nap elég volt, hogy újabb dolgokkal megismerkedjem, mert különben ismerem Fiumét, a régi várost, szűk utcáival és az új várost a corsóval, palotákkal és a parti díszes épületekkel.

Hanem most nagy volt a sürgős forgás, mert követválasztás volt. Január utolsó napjaiban voltam ott. Két je-

lölt, ha nem is két párt állott egymással szemben. Csernátóny, a régi képviselő és gróf Batthyány Tivadar az új jelölt. És gróf Batthyány győzött nemcsak az alaki feltételek nyomán, de még azért is, mert a fiumeiek szokatlan rokonszenvvel ragaszkodtak hozzá, mert mágnás létére demokrata gondolkodású, amennyiben érti a nép nyelvét, elvét és szíve óhaját. Egyhangulag jelölték és egyhangulag

választották meg. Genialis tehetségének és Fiume iránt való érdeklődésének több alkalommal jelét adta és a fiumeiek határozottan emberüket vélték személyében fellelni. De az is. Nagy reményekre jogosít a parlamentben. A harc nem volt nagy, de annál nagyobb volt a lelkesedés az ő személyéért. Mi is szívből örvendünk, hogy Fiume ily derék szakfőfűt küld a parlamentbe a várost képviselni.

át az iroda levelezőjéhez, akit pénzbekapcsolások eszközésében is támogatnának. Viszont az állam kikötne, hogy bizonyos nyereségyösszeg elérése után a díjszabás a nyereségy növekedése mérvében mérsékeltesse.

Az intézet köreiből fölmerült az a terv is, hogy a budapesti fiókban, mely ma kizárólag helyi jeleggel bír, központosítanak az összes magyarországi sőt esetleg a keleti czégek levéltárát is.

Vasvári végül levonja a következőket nyert tapasztalataiból és így végzi jelentését.

Első sorban szükségesnek látszik, hogy a tudakozó iroda jó szakjegyzőket adhasson.

Ha pedig ezeket nagynehezen beszereztük, akkor majd csak úgy fogjuk a hazai kivitel érdekében értékesíthetni, ha a külföldi érdeklettek a tudakozó iroda létezéséről és rendeltetéséről értesítve lesznek.

Viszont a hazai termelők és iparosok érdekében abba a helyzetbe kellene juttatni a tudakozó irodát, hogy a külföldről megbizható szakjegyzőket szerezzen be.

A helyesített katalógusból szakjegyzőket lehetne szerkesztetni a termelt cikkek alphabeticus sorrendjében, cédula katalógust 4-5 nyelven.

A többi iparosok és termelők közül a Kereskedelmi Múzeum kiállítói által termelt cikkeknek közzétendő

alphabeticus szakjegyzőket csak a muzeumi tagokat fogja magában foglalni, hogy megszaporodott képviselőseink és kinevezendő állandó tudósítók szolgálatát csak tagok vehetik igénybe és hogy a Tudakozó Iroda a hozzá intézendő kérdéseknél első sorban a muzeumi tagokat veszi figyelembe s nem tagot csak úgy ajánl, ha muzeumi tag a kéredezett cikkek szállítására nem vállalkoznék.

A szakjegyzők így hazánkra nézve meglehetősen teljes lévén, a külföldi érdeklettekhez fordulhatunk és a kereskedelmi múzeum igazgatósága ezen jegyzők létezésére a külföldi érdeklettek szaklapokban és czimtarokban való hirdetések útján figyelmeztetheti. A hirdetésekben ki fogjuk emelni, hogy a tudakozó iroda hazai gazdasági viszonyokról a nyereségytermelőink fogyasztóinak új iparágakat meghonosítani óhajó vállalkozóknak díjtalanul szolgál részletes adatokkal és utbaigazítással.

A kiállítók szakjegyzőket számos példányban (a drezdaiak mintájára) esetleg ki lehet nyomtatni és képviselőseink útján ingyen terjeszteni.

A külföldi fogyasztók szakjegyzőkeinek beszerezhetése czéljából fogamatba volna veendő az állandó tudósítók intézményének életbeléptetése a nyugati városokban is, miután ezen állandó tudósítók — amint azt a berlini terményüzleti viszonyokról fentebb

kifejtettem — igen széles munkakört biztosíthatnának maguknak és költséggel ez csak ott járna, ahol azt az eseteltekhez hasonló nagyobb szabású kik a teli érdekek igazolnák.

A tudakozó iroda a fent jelzett czélok előmozdítása érdekében a bel- és külföldi sajtóval rendszeres összeköttetéseket létesíthetne.

Előterjesztésemet azzal fejezem be, hogy a tudakozó irodában az általam gyűjtött tapasztalatokat értékesíteni fogom abban a mérvben, melyben az jelenlegi forgalmunk mellett lehetséges lesz; egyelőre értesítőink számának szaporítása volna az egyik teendő, de ez csak az állandó tudósítók intézményének meghonosítása útján lesz lehetséges, ami pedig viszont csak egy valósítható meg nagyobb arányokban, ha az állandó tudósítókól, akik díjazást nem kapnak, nagy qualificatiót, nagy tájékozottságot, de kevés munkát kívánunk, mert állásuk a legtöbb esetben csak tiszteletbeli.

Saját, már meglevő értesítőinket pedig ezennel felkérjük, hogy a jelentésben kifejtettek vegyék figyelembe és a rájuk nehezedő nagy felelősség teljes tudatában igyekezzenek ügyeik és összeköttetéseik körét intensive és extensive terjeszteni.

A magyar ipar Fiumében erős gyökeret vert. Gróf Szapáry Károly a budapesti kereskedelmi múzeum fiomei fiókjának igazgatója tüzzel vassal neki ment, hogy egyrészt a magyar iparnak Fiumében piacot teremtsen, másrészt, hogy azt a monopolizálást, mely Fiumében némely árucikkben mutatkozott, megtörje és az olesó árakat előidézze. A hus, baromfi és egyéb élvezeti és szükségleti cikkek olesósága kizárólag neki köszönhető, mert ő kegyetlenül megreformálta a piacot, ahol ezelőtt még nagy szerepet játszott az osztrák tartományokból hozott drága iparcikk. Természetes, hogy az ily reformator működése kezdetben idegenszerű és kedvezőtlen fogadtatásban részesül, innen van, hogy eleinte sok volt az ellensége, de ezek aztán észre tértek és felismerték gróf Szapáry ebbeli tevékenységében a közérdek képviselőjét.

A mi a hajózást illeti, e tekintetben az „Adria” magyar királyi gőzhajózási részvény társulat tartja fenn az áruforgalmat a külföldi tartományokkal és a Magyar-horvát gőzhajózási társulat teljesíti a szomszédos tartományok áru- és személyforgalmát, azonban e társulat tevékenysége nem képes kielégíteni sem az utazó közönség igényeit, sem a szállítási feltételeit. Mint tudjuk, a magyar kormány e társulattal bizonyos szerződési és szorosabb viszonyban áll, hogy azonban e társulat méltó-e erre, azt kétségbe vonjuk, mert eltekintve attól, hogy menetrendjei és egyéb határozatai a magyar nyelv teljes mellőzésével létesültek, e menetrendek pontos betartására éppenséggel nem fektetnek súlyt és mig egy két utazásra odaadják egyik-másik hajójukat, addig másodalt elfelejtettek egyik másik menetrendű utat megtenni, perze mert a hajójuk nem áll rendelkezésükre. És a mi a pontos szállítást

illeti, erre nézve is nagyon sok még a kívánni való.

Ami egyáltalában a személyszállító hajóit illeti, ezek oly piszkosak, hogy az ember összes szépizlési érzékeit sértik. Abbaziába is ezeken jár az ember Fiuméből és borzalom ragadja el az embert, amikor a hajóra száll, mert még állatok részére is ronda volna e hajó, annál inkább az üdülő, előkelő közönség részére. Csodálatos, hogy e gyakori panaszszal szemben a magyar kormány nem avatkozik e dologba.

A fiemei séta a legkellemesebbek közé tartozik, melyek az Adriai tenger partján észlelhetők. Leginkább a corsóra memek a fiemeiek sétálni, azonkívül a tengerpartra és fel az ó városrész felső részére. Reggel különös nagy forgalom észlelhető a vásáron, a hol a legkülönbözőbb halak, osztrigák és egyéb déli gyümölcsök adatnak el.

A kereskedések igen megszorodtak és az érdekesebb kisebb különleges iparágakhoz tartozik a G i g a n t a A. ugynevezett „Moretti” készítménye, mely aranyból készült négerfejek különféle összeállítását jelképezi és a város egyik nevezetességét képezi.

Nagy forgalom mutatkozik az ujonnan épült „Deák szállodában”, melynek díszes és kényelmes berendezése európai szinten áll. Épíly keresettségnek örvend a Lloyd szálloda étterme, ahova az idegenek szeretnek menni.

De érdekes, hogy a fiemei értelmi és munkás közönsége az utcákon álldogál és ott tanácskozik egyéb dolgai fölött, míg a vendéglők üresen állanak. Különös, hogy míg más városokban az ily találkozások vendéglőkben és kávéházakban létesülnek, addig Fiumében az utcán foly le minden kisebb és nagyobb ügy megbeszélése.

Fiume kertjei télen is zöldök, olyanok, mint Abbazia környékei. A pálmák, babérok és ciprusok itt is talajjal bírnak, sőt mondhatni, hogy a légmérséklet sem sokat különbözik a Quarnero egyéb pontjaitól.

A sürgős forgás egyáltalában igen nagy és a óriási hajókon folyton megy a munka.

Bécsi hírek.

Nyilvános nyugtázás. Az „1-ső bécsi magyar asztaltársaság” Sylveszter-estélyén a következő felülfizetések történtek: Schuhl Hugó 1 frt 40 kr., Szilva Károly 1 frt, Horváth Boldizsár és neje 1 frt, Belányi Ernő, Vargha Ferencz, Hisz Lajos, Somogyi Károly 50—50 kr. Klimits János, Simonits Vilmos 40—40 kr. Horák József 30 kr. Rumpold János, Koos Sándor, Vukits István és Lobermeyer Emilia 20—20 kr. Spitzer Benjámín 10 kr.

Egy jó csomó sajtóhiba esusztott be a „Wiener Tagblatt” január 25-iki számában között néhány soros jelentésébe, mely a „Magyarok egylete Bécsben” választmányi tagjainak névsorát tartalmazta. A sajtóhibák a következő név-változtatást szülték: Minek, helyes név: Minich Ágoston. Dr. Szimagh, helyes név: Dr. Sümezh Ignác. L o m h a n y i, helyes név: Lemhényi Bálinth Ferencz. Z s ö k, helyes név: Zsák Vilmos. K r i s h u b e r, helyes név: Krishaber Károly. F o d e r, helyes név: Fodor. M e d. Dr. K á l m á n, helyes név: Dr. Kálmán Mór ügyvéd.

A bécsi színészeti kiállítás fővédnöke Károly Lajos főherceg, díszelőnöke Metternich hercegné, Bacquehem keresk. minister, Gautsch közoktatási miniszter, gróf Kielsmannsegg helytartó és dr. Prix polgármester. Tartama: május 7-től október 9-ig. A zene- és színművészeti szakkiállítás résztvevői térdíjt nem fizetnek, ellenben az ipari speciális kiállításnál egy

négysz.-méter alapterület 10 frt, falterület 5 frt. A csoportbeosztás a következő: a) Biografiai nevezetességek. b) Zene: Hangszerek, zeneművek, zeneirodalom és oktatás. c) Színügy: Színházi építészeti, a színi előadás segéd-eszközei és felszerelése, képzőművészet a színügy szolgálatában, dramatikai művek, szakirodalom. d) Szakbavágó ethnografiai tárgyak. — Természetesen a tulajdonképeni kiállítással érdekesnél érdekesebb internacionális jellegű zene- és színi előadások is lesznek összekötvé.

A bécsi magyarok egyletébe január havában 56 új tag lépett be, köztük Nagykőrös város 50 forinttal pártoló-tagként, Schreiber Ignác keresk. tanácsos 100 forinttal alapító-tagként. — A választmány ez évi január 30-iki tisztújító-ülésén alelnökké Neugebauer László, Dr. Winter Géza, — jegyzökké Dr. Károlyi Mór és Fried Emil, pénztárnokká Dr. Kálmán Mór és könyvtárnokká Lemhényi Bálinth Ferencz választatták meg.

A bécsi magyar iparos kör, melynek alapszabályai már szentesítve vannak, folyó hó 2-kán tartotta alakuló közgyűlését, melyen Belányi Ernő választott meg egyhangulag elnöknek. E derék, igyekvő magyar iparosokból álló hazafias kör már megkezdte működését és minden szombaton együtt töltik az estét Koczka Mihály vendéglőjében VI. Magdalenenstrasse 35-ik szám alatt.

Téli nyaralás Abbaziában.

Tizenegy óra lehetett amikor oda értünk Fiuméből Abbaziába. Hosszu volt ez a három negyed óráig tartó hajózás, mert alig vártuk az odaérkezést.

Egy budapesti orvossal együtt bámultuk az előttünk elterülő gyönyörű hegyes vidéket, melynek zöldes felületén egyes nevezetes és történeti hírnévvel bíró régi épületek, kastélyok fehérednek ki és amelyek tetejét hó borítja. Ugyanezen hegyek alján az örökzöld makacsul oda lett szegezve és mosolygva tekint fel mostoha apjára.

Németül szólított meg az orvos ur Fiumében amikor a hajóra szálltunk, mert azt hitte, hogy olasz vagyok, vagy horvát. Eleinte az időjárásról, meg egyéb általános dolgokat tudakolt, később aztán megkezdte a Batthyányi választását meg a magyarhorvát véres verejtéssel megejtett választásokat tárgyalni és amikor észrevettem, hogy a német nyelv nagyon is nehezebbre esik, megkönyörültem rajta és magyar választ adtam neki, hogy ne nézzen horvátnak vagy olasznak, így aztán könnyű volt a hosszu utat társalgással kitölteni.

Szép nap volt. Mintha csak egy költő szüleménye volt volna. Melegen sütött a nap és a tenger hullámai módjára dagadt meg a mi keblünk is az örömtől és élvezettől. Csöndes benső gyönyör és bámulat fogta meg lelkeimet, mert egy felől a magas hegyek merész zsarnok tekintete, másfelől a tenger öreg zugása elnémított és törpévé tett és élveztem a nagy természet uralkodó erejét az emberi bölcsesség gyengesége fölött.

Béke és harez, világosság és sötétség egymást üzik itt és váltják fel; azok nem szorulnak a legtökéletesebb természeti lényre, az emberre.

És amikor megérkeztünk az alig várt paradicsomkertbe már a parton láttuk a szép hölgyeket köpeny nélkül napernyőkkel, az urak pedig fehér kalappal, világos öltönyökben kísérgették őket. Azt hittem, otthon vagyok a Praterben és a nyár hirtelen helyet cserélt a téellel.

Az orvos ur lázasan nézett körül, Bucsuztatól adtam még neki néhány felvilágosítást, mert én már többször jártam itt; ismertem e természeti reme-

ket és aztán a parkban elváltunk. Ő a szállodába ment, én pedig leültem a parkban egy padra. Ott volt már az egész gyülekezet; az egész nyaraló közönség. Budapestiek, bécsiek és külföldiek.

Tizenegy óra volt délelőtt. A katonazene sétára indította a fiatalokat, az öregek pedig sütkéreztek és nézték a tenger végtelenségét, melynek hullámai igazán megfűrésztették az ember szeméit.

A gyermekek pedig a dadájukkal sétálgattak és babérkoszorukat készítettek maguknak, hogy otthon aztán babérjaikon heverhessenek.

Sokan voltak szép nők. Többen, mint gondoltam. Többen, mint az öregek. Azon gondolkodtam, hogy melyik betegség kergette e szépeket a tenger partjára? Az idegbaj, torokbaj, tüdő vagy egyéb hurutos baj, vagy a hystéria? Amikor azután üdeségük, gyönyörű arcszínük és éberségük még a gyomorhaj és vérszegénység létét is kizárta, rájöttem, hogy egyéb mint szív bajuk nem lehet, mert Abbazia, mint éghajlati gyógyhely a vérkeringés, de különösen a szív bajainál nagyszerű sikereket ért már el.

Mégis igazságtalanul szórja el a természet az ő adományait. Abbaziának tele marokkal adott sokat, mindent, nekünk pedig otthon fagyoskodnunk kell.

A monte Magiore magasságából jövő erős hegyi levegő a tengeri nedves meleg levegővel vegyül és Abbazia portmentes egyenletes levegője ez szerint még a gazdag szénsav és sótartalommal, másrészt a babérok fűszeres illatával gyarapodik.

A különféle déli növény légyottot adott egymásnak és egész erdőséget képeznek a babérok. Óriási pálmafák és ciprusok környezik a szabadban virágzó rózsacserejéket, melyek a legváltozatosabb növényzettel barátságos egyetértésben virulnak az üdülő emberiség örömeire és gyönyörére.

Magam is téptem le egy csokorra valót, mert megígérttem a kis lányomnak, hogy viszek neki egy téli csokrot. Szerettem volna neki egyebet is vinni, kellemes illatot, nyári melegséget, üde levegőt és amikor haza érve elmondtam neki, mi mindent láttam, mindent elmondtam, csak azt hallgattam el, hogy Abbaziában a kis leányok napernyővel járnak és élénken ugrándoznak a szabadban, hallgatják a zenét, még táncolnak is, szedik a virágot és bujcsókát játszanak. Ezt nem mertem neki elmondani, mert gyenge szíve is felismerte volna a természet igazságtalanságát.

A fősleges pompát, melyet a dicső természet és az emberi alkotás itt létrehozott, mereven csudáltam és csak az érti meg szavamot, akinek volt alkalma ez osztrák tengeri fürdőnek, a magyar tengeri város tőzsomszédjának gyönyöreit élvezni, aki meggyőződhetett azokról az előnyökről, melyekkel Abbazia az egyéb tengeri fürdők fölött bír.

Mindenekelőtt fontos jelenség, hogy Abbazia az összes osztrák téli gyógyhelyek között a legmelegebb és mindama előnyökkel fel van ruházva, mint a Rivierán levő egyéb helyek is, melyek a tengerparti éghajlat feltételeihez fűződnek; ugyanis a légmérséklet egyenletessége, ennek magas fokozata és kielégítő légmozgalma. De Abbazia levegőjének légnedvessége felülmúlja a Rivierán levő összes helyekét.

E kis paradicsom végtelen előnyei sok esetben bizonyultak hatásosoknak, de leginkább mutatkoztak sikereseknek a következő esetekben: A torok és gége idült hurutjainál, a tüdőbajok különféle nemeinél, ezeknek utóbajainál, az idegbajok legnagyobb részénél, a vérkeringés és szív bajainál, vérszegénység, skrofulosus betegségeknél és a fülépü-

lés nehéz meneténél, végül a gyomor-bajoknál.

Egyet fordultam — mondok — elhagyom a boldog téli nyaralókat, akik a zene hangjainak vegyületét élvezték a tenger ezüstös hullámainak zugásával, körülnéztem a lombos zöld parkban, melynek épületei ismét megszorodtak és melyek közt a déli vasut szállodái és lakóházai, a Stefánia szálloda, Quarnero szálloda, Dépendance I. és II. Angiolina — Amália — és Slatina nyaraló, a „Schweizerhaus” ugyszólván a legszebbek és legezelszerűbb berendezéssel bírnak.

A villamos világítás, telefon, légszuszvilágítás, szóval a modern izlés és a naladás elvei minden tekintetben itt alkalmazásban vétettek.

A magán lakóházak száma évről évre szaporodik. Legujabban épült dr. Szemere Albert nyaralója, mely egyike a legezelszerűbb berendezésű és legszebbeknek, melyeket Abbaziában láthatunk és kár hogy ez az épület az idén egy kissé elkészt a teljes berendezéssel. A nyaraló igen előnyös fekvéssel bír és annak tulajdonosa dr. Szemere Abbaziának egyik régi doktora, hive és keresett egyénisége.

A „Pension Hausner” egyike a legkeresettebb nyaralóknak, mert tulajdonosa Hausnerné igen nagy súlyt fektet a vendégek pontos kiszolgálására. Vendégei között évről évre nagyszámu magyarokkal találkozunk.

Van még ezeken kívül Abbaziában több magán lakóház, néhány vendéglő, kereskedés stb.

Nem sokáig jártam az utcákban, hanem siettem vissza a parkba, hogy én is „élvezzek”. Abbazia szórakozásai közé tartoznak első sorban a katonazene a parkban; továbbá táncszertélyek, tombolák, mulató estélyek, előadások, hangversenyek egyéb szokásos időtöltések, ezeken kívül a halászat, csónakázás, kirándulás a közellévő vidékekre és szigetekre. Azonban az öreks és fáradhatatlan szórakozást képezi Abbazia maga természeti kincseivel.

És amikor elhagytam ezt a téli nyaralót, már előre is fáztam és éreztem otthonom vidékének hidegét és amikor a hajóra szálltam, el el gondolkodtam, hogy fogja elnézni utazó társam, az a budapesti orvos ur Abbazia előnyeit a szerint a mód szerint, amint azt megmagyaráztam.

Az én tanácsaim szerint fog ő élvezni, az én dicsőítésemet fogja igénybe venni és én mint oktató és utbaigazító távozom és átadom az élvezés serlegét neki, hogy ő aknázza ki a szerencsés helyzetet. Én pedig megyek vissza fagyoskodni Bécsbe.

Darvas Aladár.

Külföld.

— **Kivándorlók sorsa.** Az antverpeni osztrák-magyar konzulátus és az osztrák magyar segélyegyesület nemrég 26 veszprémmegyei kivándorlót mentett meg az éhhaláltól. A szerencsétlenek egy amerikai kivándorlási ügynök áldozatai, csak hogy nekik nem kellett átvitorlázni a nagy családásért Amerikába, mint annyimásnak. Tönkretette őket a fillokszera s akkor a nyakukra jött egy ágens, a ki ingyenes utazást és egy darab földet ígért mindnyájuknak Dél-Amerikában. 86-an voltak az elbolondítottak, de egyelőre csak 26 kelt utra. mert a többiek szerencsésére az ágens azt az utasítást adta megbízottjának, hogy ne indítsa utnak egyszerre valamennyit, mert ez feltűnést kelthet. A 26 kivándorló eljutott Antverpenig, egy részük már Kólntól gyalog jött, mert elfogyott a pénzeszkékük, melyből Amerikában aranyemberekké akartak lenni. Antverpenben az ügynök azzal fogadta ugy a vasuton, mint a gyalogszerrel

utazókat, hogy a hajó néhány órával előbb az orruk előtt ment el. Két hétig kellett várakozni más hajóra. Addig a mindentől kifogyott emberek az ágenstől kértek segítséget, de az bizony nem adott. Antwerpenben nem kaptak munkát s elpusztulnak valamennyien, ha a konzul végre pártfogásba nem veszi őket. A konzul egyszersmind följelentést tett az ágens ellen, mert a belga törvény keményen bünteti a kivándorlásra csábítókat.

— Londonban elhunyt magyar zeneszerző. Orczy Bódog báró londoni lakásán meghalt. Holttestét Brüsszelbe viszik, hol leánya mellett temetik el. Orczy báró a zeneszerzés terén jelentékeny sikereket ért el. Két operát írt: „Pandora”-t és a „Sisyphus”-t. 1870. október havától 1873. márcziusig a nemzeti színház intendánsa volt és alatta egy dráma, mint az opera felzúdult. Intendánskodása utolsó idejében belvillongás támadt a nemzeti színház személyzetében és ennek tulajdonitják távozását a műintézetek éléről. Orczy Bódog 1835. június 8-án született s 1863. szeptember 25-én egybekelt Vas Sámuel gróf leányával Emmával.

— Egy amerikai magyar ajándéka. Schlesinger Lajos ezredes és guatemalai (Közép-Amerika) nagybirtokos hazája iránti hálája jeléül középamerikai ethnografai gyűjteményt régiségeket, madarakat stb. küld a nemzeti muzeum számára. Schlesinger 1849-ben hadnagy volt s mint komáromi kapituláns Amerikába ment, hol akkor Lopez tábornok toborzott önkénteseket, hogy San-Domingo szigetéről a spanyol kormányt elűzze. Az első siker után azonban a spanyol sereg megverte a felkelőket, Lopez agyonlőtte, Schlesingert pedig Afrikába, a ceuiai sziklaerdőbe vitette s ott elzáratta. Neki azonban sikerült börtönéből a tengerbe ugorva megszabadulni, honnan egy amerikai hajó megmentette. Amerikába érve résztvett a középamerikai háborúkban tetemes vagyonra tett szert s most megemlékezve magyar voltáról a gyűjteményt már postára adta, egyuttal Pulszky Ferenczhez a következő francia nyelven írt levelet intézte: „Pulszky Ferencz urnak, a nemz. muzeum igazgatójának. Alulírottak, mint régi honvédtisztnek, ki ma az észak-amerikai Egyesült Államok polgára, hosszasan tartózkodván Amerikában, számkivetésének ideje előtt és alatt volt alkalma egy gyűjteményt összeállítani Közép-Amerika indus lakói műparának tárgyaiból s régiségeiből. Mindezt az ide mellékelt jegyzék szerint a budapesti nemz. muzeumnak ajánlja fel s szerencsésnek tudja magát, hogy ha bár csekély részben is, mint Magyarország fia a muzeum gyűjteményeinek gyarapításához hozzájárulhat. Mint 1848-ban és 49-ben régi társa Pulszky Ferencz

igazgatónak, testvéri köszöntését küldi neki Schlesinger Lajos.”

— Amerikában magyar katolikus papot keresnek. A clevelandi egyházmegye adminisztrátora Boff M. Felx, levelet intézett az ország hercegprimásához, melyben sürgősen kér egy buzgó magyar papot a clevelandi egyházmegyének — mint ő nevezi elhagyatott „hunjai”, helyesebben „magyarjai” részére. Az uti költségeket az ottani egyházmegyei hatóság fogja megfizetni. A kik tehát e felhívásnak engedni hajlandók, forduljanak ez iránt az esztergomi hercegprimási kancelláriához.

— A Whitehead-féle torpedógyár Angliában fiókot állít fel. A fiókgyárat Whitehead gyártulajdonos egyenesen az angol kormány kívánására létesíti Wegmouthban, hol a szükséges helyiségek építkezési munkálatai már jó előre haladott stádiumban vannak. A főgyár Fiumében marad, a hová a legutóbbi időben torpedógyártásra a külföldről tömeges megrendelések jöttek.

— Főherceg mint magyar gazda. Károly Lajos főherceg udvarmesterei hivatalától a mult napokban az Andrássy Aladár gróf elnöklete alatt álló magyar mezőgazdaság szövetkezetéhez magyar nyelven írt levél érkezett, mely bejelenti, hogy a főherceg, mint magyarországi nagybirtokos belép az egyletbe.

Közlekedés.

Debreczen-hajdunánási h. é. vasut. A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló debreczen-hajdunánási h. é. vasuton 1892. február 1-ével a magy. kir. államvasutakéhoz hasonló új helyi áruújszabás csaknem kivétel nélkül az eddigieknél olcsóbb tétellel — lép életbe, mely által az ezen helyi érdekű vasuton gyors- és teherárúk, valamint élő állatok s. a. t. szállítására nézve ezen vasut megnyitása napjától érvényes áruújszabás (II. rész) hatályon kívül helyeztetik. Ezen díjszabás példányai a m. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában darabonként 30 kr-ért kaphatók.

Az osztrák-magyar vasuti kötelekben magyarországi állomásokról Bécsbe szállítandó szarvasmarha, sertések stb.-re nézve 1891. évi május hó 1-én életbe lépett és a „Vasuti és közlekedési közlöny” m. évi 152-ik számában 142987 szám alatt foglalt hirdetmény nyel f. évi február hó 1-ével hatályon kívül helyezett IV. rész 1. díjszabási füzet érvényessége f. évi február hó végéig meghosszabbítottatik.

A nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelek II. rész, 2. díjszabási füzetéhez 1892. évi február 1-én az I. sz. pótlék lép életbe. Tartalma: 1.) Gacs-Schwechat állomás felvétele a III. sz. kiv. díjszabásba. 2.) Székesfehérvár állomás felvétele a IV. sz. kiv. díjszabásba. 3.) Helyesbítések. A pótlék példányai a köteleki vasutaknál 5 kr-ért megszerezhetők.

Uj menetdíj- és részletábrázat a magy. kir. államvasutak állomásainak, a mohács

pécsi és pécs-baresi vasutak állomásaival való közvetlen személyforgalomban. Fent nevezett vasutak állomásainak egymásközi közvetlen személyforgalmában 1892. évi január hó 1-jével új menetdíj- és részletábrázat lépett életbe, mellyel az ezen forgalomban 1891. évi január hó 1-től érvényben állott menetdíj- és részletábrázat érvényen kívül helyeztetett.

A nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelek díjszabásaihoz 1892. január 1-én függelék lépett életbe, mely mérsékelt és közvetlen díjtételeket tartalmaz, az abban megjelölt viszonylatokban szállítandó és külön megnevezett egyes árucikkekre nézve. A függelék példányai a köteleki vasutaknál 10 kr-ért megszerezhetők.

Osztrák magyar vasuti kötelek. Uj díjszabás életbeléptetése Béccsel való forgalomban. Folyó évi február hó 1-én az osztrák-magyar vasuti kötelekben II. rész, 4-ik füzet cím alatt új díjszabási füzet lép hatályba, s ugyancsak e napon az ezen kötelekben 1891. évi január hó 1-től érvényes hasonnevű díjszabási füzet I. pótlékával együtt az egyidejűleg megjelenő II. pótlék útján az 1891. december hó 16-án 142,987 C. I. sz. alatt kiadott, s a „Vasuti és közlekedési Közlöny” 1891. évi 152. számában megjelent hirdetmény szerint hatályon kívül helyeztetik. Az új díjszabás egyrészt Bécs állam-pályaudvar, északi pályaudvar, Bécs Erzsébet-pályaudvar átmenetileg és Bécs tárház továbbá Floridsdorf-Donaufeld és Stadlau állomások között, másrészt a m. kir. államvasutaknak a Duna balpartján fekvő állomásai (ideértve a szab. osztr. magy. államvasut társaság államosított magyar vonalak állomásait is), továbbá a pétervárad-zimonyi s indra-mitrovici vonalán fekvő állomásai, az aradi és esanádi egyesült vasutak, a kassaoederbergi vasut, a szamosölgyi vasut és több helyi érdekű vasutnak a díjszabásba felvett állomásai közötti forgalomra terjed ki és tartalmaz közvetlen díjtételeket a rendes áruszállításba tartozó gyors és teherárúk szállítására nézve, továbbá kivételes díjszabásokat egyes viszonylatokban a következő árucikkekre nézve és pedig: bor, burgonya, butorszállító kocsi üresen vagy megrakva, dinnye, faszén, gabona stb. hűvelyesek, káka keményítő, és keményítő hulladék, kövek, liszt és egyéb őrlmények, malata, égetett mész, must, nád, olajmagvak, olajpogácsa, olajpogácsa-liszt, rizs (hámozatlan), szesz, szalma, széna, szecska, téglátözeg, tőzegtégla és tűzifa. Példányok a köteleki vasutaknál megszerezhetők.

Rajna-westfalia osztrák-magyar kötelek. F. évi február hó 1-ével a fent jelzett kötelekben gabona, hűvelyes vetemények, őrlmények, malata és olajmagvak. továbbá használt, üresen vagy megtöltés czéljából visszamenő gabona és liszt zsákok szállítására új kivételes díjszabás III. rész 2. füzet lép életbe, mely által a hasonnevű kötelek 1890. évi október hó 1-től érvényes III. résznek 2. füzeté érvényen kívül helyeztetik. A szóban forgó új díjszabás egyes példányai a részes vasutaknál megszerezhetők.

Nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelek. Uj díjszabási füzet életbe léptetése. A nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelekben 1892. évi február hó 1-én II. rész 5. füzet cím alatt új díjszabási füzet lép életbe, mely ga-

bona, fa és borra nézve tartalmaz közvetlen díjtételeket a magy. kir. államvasutak a Duna balpartján fekvő s a díjszabásban foglalt állomásairól a szab. osztrák magyar államvasut-társaság L/m Bruck-simmeringi vonalának és a Schwechat-marmersdorfi h. é. vasut állomásaira. Egyuttal az 1890. évi január 1. óta érvényes hasonnevű díjszabás az egyidejűleg megjelenő I. sz. pótlék útján hatályon kívül helyeztetik; a mennyiben azonban az új díjszabási füzet díjfelemeléseket tartalmaz, a régi díjszabás díjtételei még 1892. évi márczius 15-ig érvényben maradnak. Az új díjszabási füzet példányai a központi vasutaknál 30 kr-ért megszerezhetők.

Délnémet-osztr. magyar vasuti kötelek. Bajor-osztr.-magyar vasuti kötelek. Rajna és Majna átrakodási forgalom. F. évi márczius hó 1-ével aszalt gyümölcs, szilvaiz s. t. b.-re érvényben levő következő kivételes díjszabások helyzetetnek hatályon kívül és pedig: 1. A délnémet-osztr.-magyar vasuti kötelek 1887. október 5-től érvényes kivételes díjszabás I. sz. pótlékával; 2. A bajor-osztr.-magyar vasuti kötelekben 1887. október 5-től érvényes kivételes díjszabás I. sz. pótlékával és 3. A Rajna és Majna átrakodási forgalomban 1887. évi október 22-től érvényes évad díjszabás. Az 1. tételszám alatti kötelekben e szerint gyümölcsre nézve még csak az 1891. évi október 10-től érvényes friss és aszalt gyümölcsre stb. megjelent kivételes díjszabás (IV. rész 2. füzet) marad hatályban, a 2. tételszám alatti kötelekben pedig az 1891. évi szeptember 20-ától érvényes kivételes díjszabás.

A varasd-gohubevecezi h. é. vasut áru-díjszabásához (II. rész) f. é. február hó 1-jével az I. pótlék lép életbe, mely nevezett díjszabás VI. fejezetének (áruforgalmi korlátosítások) kiegészítését tartalmazza. Ezen pótlék példányai a m. kir. államvasutak díjszabási osztályában példányonként 5 kr-ért kaphatók.

Osztrák-magyar vasuti kötelek. Folyó évi február hó 1-én a következő pótlék illetve függelék lépnek hatályba és pedig: 1.) A III. pótlék az osztrák-magyar vasuti kötelek II. rész 5-ik díjszabási füzet 1888. évi június hó 15-étől érvényes függelékéhez; 2.) Függelék az osztrák-magyar vasuti kötelek II. rész 1, 1 A, 2 A, 3 és 3 A díjszabási füzetéhez és 3.) Függelék az osztrák-magyar vasuti kötelek f. évi február hó 1-én hatályba lépő II. rész 4-ik díjszabási füzetéhez. A pótlék valamint a függelék a kötelekben érvényesített díjkezdményeket tartalmazza. Példányok a köteleki vasutak igazgatóságainál megszerezhetők.

Osztrák-magyar-román forgalom. 1892. évi márczius hó 1-ével az osztrák-magyar-román közvetlen forgalomban Predealon és Verciorován át új személy és podgyási díjszabás lép életbe, mellyel az 1891. évi július hó 1-től ezen forgalomban Predealon át, valamint az 1891. évi május hó 1-től egyrészt Bécs nyugoti pályaudvar, Bécs északi pályaudvar és Bécs szab. osztr. magy. államvasut társaság pályaudvara, valamint a szab. osztr. magy. államvasut társaság több állomása, másrészt a román kir. államvasutak állomásai között Verciorován át érvényes díjszabás érvényes díjszabás érvényen kívül helyeztik. Az új díjszabás által megváltoztatott menetdíjak az állomásokon kifüggesztett menetdíjtáblázatokról kivehetők. A díjszabás egyes példányai a részes vasutigazgatóságoknál 10 kr-ért kaphatók.

Littke L.

pezsgőbor raktára

Bécs I.

Kärrntnerstrasse 16—18.

Ugyanott

Pezsgőbor-izelő csarnok és hideg konyha.

Karácsonyi ajándékokra alkalmas külön collekciók vannak összeállítva szép kosarakban.

A finom pezsgőborok a következők:

Carte Noire, Demi Sec . . .	1	ft 50 kr.
Carte Blanche, Vin Sec . . .	2	—
Crémant Rosé, Vin de Cabinet . . .	2	25
dto. Bouteille d'orée . . .	2	50
•SPORT•, Grand vin Sec (Elite-Marke) . . .	2	50
Monopole, Grand vin (Premier) . . .	3	—
Dry-Dry, Grand Crémant Impérial (Special) . . .	3	50

L. LITCKE

WIEN - FÜNFKIRCHEN - BUDAPEST.

Stoll Károly, műlakatos
Aradon.

Műlakatos munkák, vasalások
stb. gondos és pontos elkészítése.

Restaurations Riedhof
nagy vendéglő, külön termekkel.
Bécs, VIII. Schlösselgasse.

Gigante A.

ékszerész.

Fiume, Dom Platz.

„Moretti” különlegesség készítése.

Fiume
Deák szálloda

ujjonnan épült

legkényelmesebb berendezés, olcsó
árak, fürdők, telefon, étterem.

Lloyd szálloda

Fiume

a város közepén, olcsó szobák,
jó konyha.

ROYKÓ VIKTOR

tiszaújfalvi gyógyszerész

fehér, barna és fekete régismert

KÖZKEDVELT MAGYAR BAJUSZPEDRÓJE.

← Nagy doboz 35, kicsiny 20 kr. →

Magában foglalja egy jó bajuszpedrőnek minden tulajdonait. — A bajuszt fejleszti, ápolja, nem törli, jól összetartja, puhára és hajlékonyra teszi.

Valódi csak akkor, ha minden doboz (skatulya) feneke az itt látható védjeggyel, fedele pedig kívül piros, belül kék színben teljes névaláírással „Roykó Viktor” van ellátva. Postán legkevesebb két doboz rendelhető. Szállítólevél és csomagolásért külön 1 kr. számítatik.

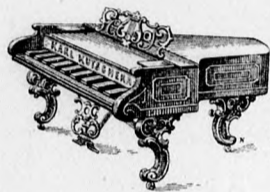
Viszonteladók illő %-ban és 20 nagy, vagy 35 kis doboz vételénél már bérmentes megküldésben részesülnek.

Kutschera Károly,

polgári zongoragyára

Bécs, VII. ker. Zieglergasse 27.

(Aparittatott 1862-ben).

aranyéremmel.

Ajánlja ujonnan javított Mignon-salonhangverseny-zongoráit és Pianinoit. Kiténtetve 15 nagy kiállítás-szon díszokmány- és

KOBER KÁROLY

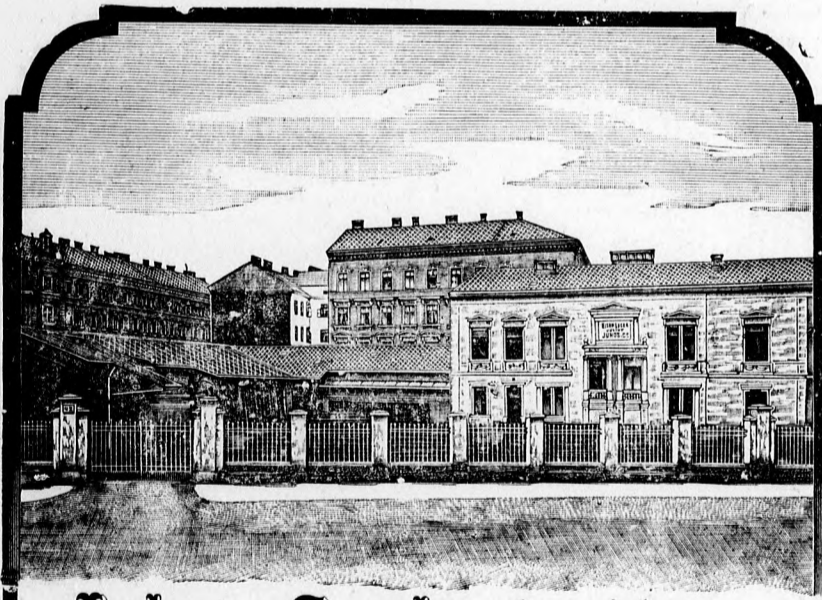
tajtékáraktár

Bécsben, Kärntnerstrasse 36,

ajánlja dísan berendezett raktárában

mindennemű dohányszereit.

Vidéki megrendelések postai utánvétellel pontosan s a legolcsóbban teljesítenek. Árjegyzékek és rajzok ingyen és bérmentve.

Juhos Gyula és társa

Bécs, II. Nordbahnstrasse 42.

Zománczolt főzőedényt
öntött vasból.

Szállítanak mindjárt a készletből legolcsóbb áron:

hengerezett vasgerendát,

legkitűnőbb belföldi gyártmány az osztrák mérnök- és építészeti-egyletnek szabdaszerű szelvényei szerint.

Rúdvasat, szelvény vasat és egyetemes lapvasat, súlyos és finom lemezt forrasztott vasból és folytvasból, szegezett tángerendát, oszlopot s tömlőt öntött vasból, vaspályasínt; aczélemezből sajtolt zománczolt főzőedényt.

Öntött vasárút, aczélt, felkészgyártmányt s nyersvasat.

Kovácsolt vascsövet min-
denféle alakban s legjobb
minőségben a Zsigmond-Bécsi
m. k. csőhengergyárból.

T. CZ.

Van szerencsénk tisztelttel tudatni, hogy eddigi üzlethelyiségeink az első emeleten levő tágas és világos termekkel nagyobbítva lettek, melyek által gazdag és gondos választékú raktárunk kényelmesen megtekinthető.

Rendes törekvésünk raktárunkat jó és szolid árukkal kiegészíteni és azokat lehető olcsó áron forgalomba hozni, ezáltal ismét ajánljuk jól berendezett készletünkben levő valódi szőnyeget. Smyrna kötött szőnyeget, Velour-, brüsseli Tapestry-szőnyeget, függönyöket, diván terítőket, butorszőnyeget, asztal- és ágyterítőket, uti takarókat, ablakvédőket (Lambrequins), Angora szőrméket, ágy elé való szőnyeget, Cocos és más kitűnő fajtájú futó szőnyeget stb.

Tisztelttel **Genersich & Orendi**

es. és kir. udvari szállítók

Bécs, I. Sonnenfelsgasse 2, Regensburgerhof.

Szabadalmakat

új találmányokra kieszközől és értékesít

BENEDEK LAJOS

szabadalmi irodája **Budapestben, muzeumkörut 10**, mely iroda a kereskedelmi miniszterium 24324/86. számú körrendeletével a föltalálók bizalmába ajánlatott és évenként 500-nál több szabadalmat eszközöl ki.

Alapítva 1830.

C. Steinmetz utódja

Bécs, Stefansplatz 6.

Eredeti angol, francia, német és belföldi illatszerek és pipere cikkek raktára, arcfestékek, arcz- és hajporok, szájjvizek, mosdóvizek és ecetek, fog-, köröm-, fej- és ruhakefék, fésűk, békaház elefántcsont-, szaru- és kautschukból, furdó- és mosdó szivacsok, és mindennemű piperecikkek.

Feltűnően hat

Czerny-féle „keleti rózsatej“

(Original Orientalische Rosenmilch)

oly vakító fehérséget és

üde ifju színt

kölesönöz az arcbőrnek, mely más szer által el nem érhető, kitűnő még májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszín és napsütés ellen; eltávolítja a bőrnek tisztatlanságát, minden sarga és barna arczszínt és egyidejűleg alkalmas minden testrésze. Feltétlenül ártalmatlan. **Ára 1 frt. Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

Czerny-féle „Tanningene“.

Legujabb, ólom nélküli, ártalmatlan, egyedül legjobb

hajfestő-szer

haj és szakál, úgy mint szemöldök festésre, melylyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes, barna vagy fekete természetes színét visszanyeri, melylyel az öszülés előtt bírt; a színt szappannal mosás és gőzfürdő sem változtatja. **Ára 2 frt 50 kr.**

Raktáron van mindennemű illatszerek, szappanok, arczporok, Crèmes, arczkenőcsök, glicyérinkészítmények, pomádék, coniferensprít, szájjviz, fogpor, fogkefe, arany-szőkeviz, hajszerek, füstölő, zsebkezdőillatszerek, Eau de Cologne stb. stb.

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

CZERNY J. ANTAL, Bécs, I. Wallfischgasse 5. sz.

a es. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében.

Szétküldés azonnal utánvétellel. 5 frton felüli megrendeléseknél küldési költség nem számítatik.

Leírások az összes Czerny-féle készítményekről kívánatra ingyen és bérmentve.

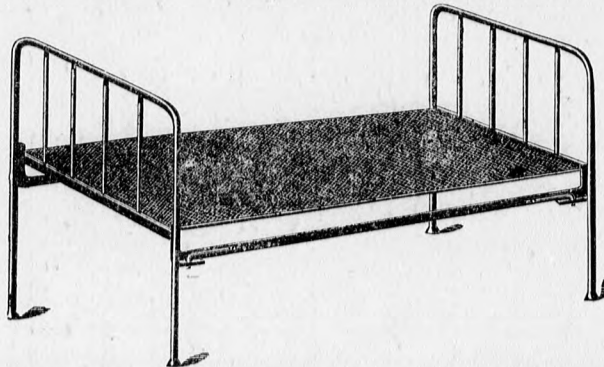
Raktár: Budapestben, Török József gysz. Király-utca 12. Továbbá Komáromban Kirehner, Miskolczon dr. Herz. Kassán Megay G., Wandrascheek, Debreczenben Rotschnek, Szegeden Baresai. Aradon Elias Armin Ring, Temesvárott Taresay, Ungvárott Hoffmann, Lugoson Vértes L. Zágrábban Mitlbach és Hrzic gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszerertárban. — Csak akkor valódi ha Anton J. Czerny névvel el van látva.

A legjobbnak elismert **tömör vaságyakat aczélsodrony hálózattal és aczélsodrony matráczzsal, gyógyintézetek részére, valamint magánhasználatra szállítja:**

Schmid Vilmos utóda

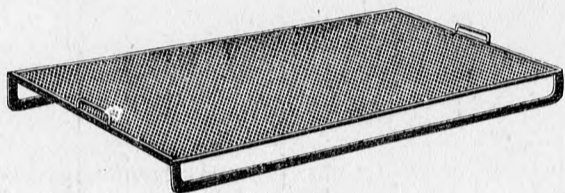
Koczor Ferencz gyára

Bécs XI., Semmering,

Leberstrasse 24.

A gyár már több, mint 25,000 darabot szállított **katona- és magánkórházaknak** és számos elismerő okmány igazolja a gyártmányok előnyös voltát.

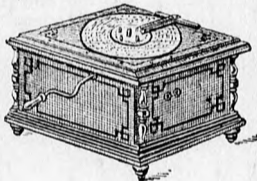
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bauer Mátyás

cs. és kir. udvari harmonika gyáros
Bécs, VII. Kaiserstrasse 50.

ajánl mindennemű **harmonikát, harmoniumot, salon orgonát, valamint arisztont, symphoniont, orpheust, mechanikai zongorajátszót, aczél zenejátékokat, madárzenélőt, legjobb énekes accordont stb.**
Accordeonette, legolcsóbb és legkönnyebben szállítható harmonium, 3 darabra szétszedhető, egyszerű és kettős hangú.

Uj! feltűnést keltő!

Grammophon-, beszélő készülék, mely a phonografhhoz hasonló módon előad mindenemű zeneelőadásokat, dalt és beszélgetéseket (az emberi hangokat pontosan utánozva).

Prospektusok és árjegyzékek bérmentve.

Egyes darabok utánvétellel.

A világ legjobb

fénymáza

Fernolendt
Fénymáza

Bécs.

A gyár alapított 1835.

Ezen **vitriol nélküli fénymáz** egyszerű **mélyfekete fényt** nyer, a bőr tartósságát fokozza.

Mindenütt kapható.

Budapesten főraktár: **Bauer és Halmainál**
V. **váczi körút 30.**

NADHERA A.

Bécs, IV. Schleifmühlgasse 19.

Alapított 1852. — 22-szer kitüntetve. — 4 cs. k. szabadalom.

Házi- és szoba **árnyékszék, mosdóasztalok, fürdőkádak, vízvezetékek és ventilációk** saját készítménye.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

FEKETE GÉZA

Bécs, I. Wipplingerstrasse 8.

Ajánlja magát a nagyrészt közönség figyelmébe **cserépkályhák, kandallók, takaréktűzhelyek és fürdőkádak** kész szállítására, felállítására és azok javítására és tisztítására.

A **Schwarzenberg herceg-féle gyárak gyártmányainak raktára.**

Dr. Székely József

fényképész

I. Elisabethstrasse 2.

Schleiffelder Ottó

látványtervező

I. Graben 22.

Márkus Gyula

női divatterme.

Bécs, I. Kärntnerstrasse 15.

Ganz és társa

vasöntöde és gépgyár részvény társaság

Budapest.

Villamos készülékek, hengerek, turbinák stb.

Wollák József

ARAD, radnai-ut 6. sz.

ácsmester és fakereskedő,

elvégeztet minden a szakmába vágó munkákat.

Csertek István

vendéglője az „Arany koronához“ **Breitensee, Hütteldorferstrasse 1, a Dampftramway-Remise** átellenében.

Kitűnő magyar ételek és italok.

Minden vasárnap és ünnepnapon magyar zene.

Herz Ármin fiai

szalámi gyárosok, conservgyár és hentes ipar

Budapest

IX. k. Soroksári ut 7587-89.

Koczka Mihály

vendéglős

VI. Magdalenenstrasse 35

Bécs.

Neuschlosz Ödön és Marcel

gőzfűrés, faáru és parkétgyár, ác- és asztalos üzlet, építési vállalat.

Budapest.

„Hunyadi János“

a világ legkitűnőbb keserűje.

A forrás tulajdonosa:

Saxlehner András
Budapest.

Bütortere Andrassy-tér 15.

Steierwald A.

butorgyáros.

Gyár: Választó-utca 32. sz.
ARADON.

Tökés György

nagy vendéglője:

„Az új világhoz“

Hernalser Linie.

Különleges borcsarnoka:
Hernals, Veronikagasse 2.
„Hernals-Hof“-ban.

Angerer Viktor

fényképészeti műterme

Bécs, IX. Waisenhausgasse 16.

Magyar gyártmányú vászon damasz.

Ezenkívül teljes menyasszonykelengyék, uri- és női fehérneműek nagy és választékos raktára és készítése

Strausz Mórionnál
Liptó-Szt.-Miklós.

Legkitünőbb gyártmányu hazai levélpapírok **Rigler József Ede**

császári és királyi udvari papírnemű gyárában

BÉCS: I. Kärntnerstrasse 48.

BUDAPEST: V. Erzsébettér 19.

IV. Kecskeméti-utca 13.

Díszlevélpapírok Casettákban, a legegyszerűbbtől a legtekélyesebb kiállításban. Különlegesség „Adria“ elismert legjobb elefánt-csontpapír. — Mindenféle **monogramok, névjegyek, eljegyzési és házassági jelentések, díszes és kereskedelmi nyomtatványok; íróasztal készletek, albumok, üzleti- és jegyzőkönyvek, irodai berendezések** és minden e szakba vágó készítmények **dús raktára és gyártása.**

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

DORSMÁJ-OLAJ
DORSMÁJ-OLAJ
MAAGER VILMOS-tól
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és **könynyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.** — Egy sárga fajtájú üveg ára 1 frt., egy fehér fajtájú üveg ára 1 frt 50 kr., és kapható a gyári raktárban **Bécsben III/3. kerület Heumarkt 3,** valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Főraktár és főelárusítás

az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs,
III/3. Heumarkt 3.

Feltűnést keltő ujdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs. k. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével, akár **gyermekruhát** akarunk készíteni, akár **legfinomabb női ruhát.** A pontos és sikeres mérték-vevésre és szabásért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék czélzerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal lányok részére is. Az egész készülék ára magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak **1 frt 50 kr.** Székküldés naponta kétszer utánvétellel 1 frt 50 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg. 570

Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

Főraktár Magyarhon részére Budapesten **Gottlieb Vilmosnál** Andrassy-ut 49. szám alatt.

Cognac

Gróf Esterházy Géza

saját gyártmánya

nemcsak mint kellemes üdítő ital, hanem orvosi tekintélyek által **kanyaró, tüdőlobb, vérszegénység, has- és gyomorhurut, Influenza** valamint lábbadozó betegeknél használatra a legmelegebben ajánlva.

Az itt látható és törvényesen védett palaczkokban **mindenütt kapható.**

Gyár: Angyalföld. Központi iroda Budapesten VI. külső váczi-ut 23.